

OBSAH

ÚVOD	6
1. Teoretická východiska	8
1.1 Základní terminologie	8
1.2 Prelingválně neslyšící, nedoslýchaví a později ohluchlí	15
1.2.1 Nedoslýchaví	18
1.2.2 Ohluchlí	24
1.2.3 Prelingválně neslyšící	26
1.3 Jinakost lidí se sluchovým postižením	29
1.3.1 Adaptace a akceptace	30
1.3.2 Identita osob se sluchovým postižením	33
1.3.3 Možnosti ovlivnění osobnosti sluchovou vadou	39
2. Postoje společnosti k osobám se sluchovým postižením	47
2.1 Vymezení postojů.....	47
2.1.1 Utváření a změny postojů.....	49
2.1.2 Stereotypy a předsudky	51
2.2 Postoj společnosti k osobám se zdravotním postižením	52
2.2.1 Projev stereotypů v terminologii sluchového postižení	55
2.2.2 Předsudky ve vztahu k osobám se sluchovým postižením	58
2.2.3 Diskriminace osob se sluchovým postižením	66
3. Proměny vztahu společnosti k osobám se sluchovým postižením	71
3.1 Nejstarší názory o neslyšících	72
3.2 Vývoj názorů na vzdělávání neslyšících	74
3.3 Vývoj názorů na znakový jazyk	77
3.4 Neslyšící a genocida	80
3.4.1 Kulturní genocida neslyšících	85
3.5 Spolková činnost neslyšících	86
3.6 Další vývoj po roce 1989	89
4. Hodnocení aktuálních podmínek pro život osob se sluchovým postižením v České republice	93
4.1 Možnosti výchovy a vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovou vadou.....	98
4.1.1 Integrace dětí a žáků se sluchovou vadou.....	99
4.1.2 Situace ve školství pro děti a žáky s vadami sluchu	102
4.1.3 Střední a další vzdělávání osob se sluchovým postižením	105
4.1.4 Shrnutí oblasti a návrhy řešení	109
4.2 Pracovní uplatnění lidí se sluchovým postižením.....	111
4.2.1 Další příčiny problematického uplatnění neslyšících na trhu práce	113

4.2.2	Aktivity zaměřené na podporu pracovního uplatnění osob se sluchovým postižením	117
4.2.3	Shrnutí oblasti a návrh opatření	121
4.3	Systém péče a podpůrných služeb pro osoby se sluchovým postižením ...	122
4.3.1	Systém zdravotní péče o osoby se sluchovým postižením	123
4.3.2	Systém sociálního zabezpečení	127
4.3.3	Současný stav spolkové činnosti	142
4.3.4	Systém poskytování profesionální psychologické péče osobám se sluchovým postižením	144
4.3.5	Shrnutí oblasti a návrhy řešení	146
4.4	Účast na společenském životě	147
4.4.1	Přístupnost (veřejných) služeb	148
4.4.2	Přístupnost institucí	153
4.4.3	Dostupnost informací	160
4.4.4	Shrnutí oblasti a návrhy řešení	166
4.5	Shrnutí výsledků analýzy vybraných oblastí	167
5.	Dopad sluchové vady na vybrané oblasti života člověka se sluchovým postižením	171
5.1	Názory slyšících lidí na zapojení osob se sluchovým postižením do společnosti	172
5.1.1	Metody sběru a zpracování dat	173
5.1.2	Průběh výzkumného šetření	174
5.1.3	Charakteristika výzkumného souboru	175
5.1.4	Interpretace výsledků výzkumného šetření	177
5.1.5	Shrnutí dotazníkové šetření	190
5.2	Názory lidí se sluchovým postižením na vlastní život v současné společnosti	191
5.2.1	Metody sběru dat a průběh výzkumného šetření	192
5.2.2	Charakteristika výzkumného souboru	193
5.2.3	Interpretace výsledků výzkumného šetření	195
5.2.4	Shrnutí výzkumného šetření – informanti se sluchovým postižením	209
5.3	Shrnutí výzkumného šetření	212
6.	Diskuse a komparace výsledků práce	215
6.1	Základní diskuse výsledků	216
6.2	Srovnání zjištěných výsledků	222
7.	Doporučení pro speciálně pedagogickou praxi	233
	ZÁVĚR	239
	SUMMARY	241

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	242
Seznam literatury.....	242
Seznam odborných článků, periodik a příspěvků ze sborníků a konferencí	248
SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	262
SEZNAM ZKRATEK.....	263
VĚCNÝ REJSTŘÍK	264
PŘÍLOHY	266
Příloha A – Anekdoty o osobách se sluchovým postižením	267
Příloha B – Anekdota Svět neslyšících	269
Příloha C – Bruselská deklarace	270
Příloha D – Pražská deklarace	273
Příloha E – Seznam zdravotních prostředků	275
Příloha F – Postižení ucha, bradavkového výběžku, sluchu	278
Příloha G – Mezinárodní symbol přístupnosti.....	282
Příloha H – Místa v ČR se službou online přepisu	283
Příloha I – Vzor dotazníku pro slyšící respondenty	284
Příloha J – Vzor otázek pro rozhovory s osobami se sluchovou vadou	286